

BAB III

MÉTODE PANALUNGTIKAN

Ieu panalungtikan ngagunakeun pamarekan kualitatif. Pamarekan kualitatif maham kana maksud tina kajadian-kajadian jeung interaksi manusa dina situasi nu tangtu (Ratna, 2013, kc. 46). Nu diutamakeun dina panalungtikan kualitatif nya éta sakumaha jerona pamahaman interaksi konsép-konsép anu keur ditalungtik (Semi, 2012, kc. 11).

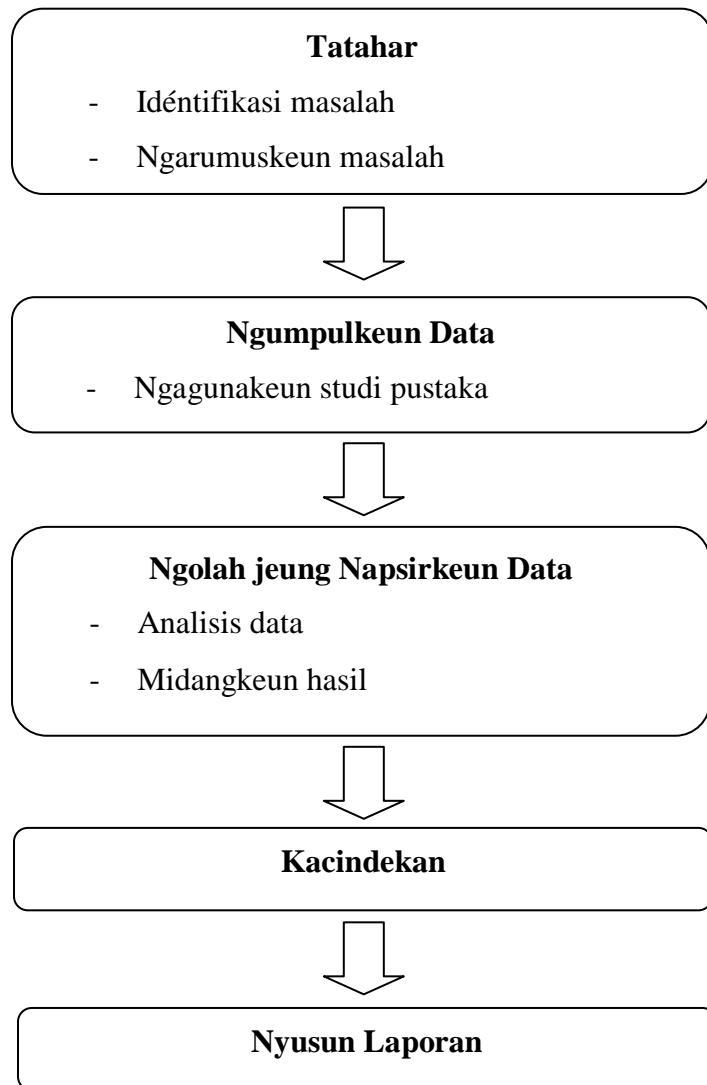
Tina keterangan Semi bisa dijéntrékeun, pamarekan kualitatif digunakeun pikeun maham kana ma'na tina sawatara ciri pamarekan kualitatif. Ciri pamarekan kualitatif nurutkeun Bodgan & Biklen (dina Semi, 2012, kc. 30-32) nya éta (1) latar alamiah (*natural setting*) mangrupa sumber data jeung panalungtik salaku instrumén konci; (2) panalungtikan kualitatif sipatna déskriptif, hartina datana dina wong kecap atawa gambar, lain dina wong angka; (3) leuwih ngutamakeun prosés lain hasil; (4) analisis datana sacara induktif; jeung (5) leuwih tujuh kana ma'na.

Dumasar kana pamarekan kualitatif, métode nu dipaké dina ieu panalungtikan nya éta métode déskriptif analisis. Métode déskriptif analisis mangrupa métode nu ngadéskripsiun fakta-fakta, nu tujuanna pikeun nyangkem unsur-unsurna, tuluy dianalisis (Ratna, 2013, kc. 53).

3.1 Desain Panalungtikan

Desain nu dipaké dina ieu panalungtikan mangrupa léngkah-léngkah nu dilakukeun dina panalungtikan. Anapon ieu desain panalungtikan digambarkeun dina bagan ieu di handap.

Bagan 3.1 Desain Panalungtikan

3.3 Téhnik Panalungtikan

3.3.1 Téhnik Ngumpulkeun Data

Téhnik nu dipaké dina ieu panalungtikan nya éta studi pustaka. Ieu téhnik dipaké nalika ngumpulkeun data pikeun nganalisis data tur néangan sumber tiori nu ngarojong kana panalungtikan. Téhnik ngumpulkeun data kaasup léngkah anu kudu dilakukeun dina hiji panalungtikan. Téhnik talaah pustaka mangrupa kagiatan niténan, nalaah, sarta ngaidéntifikasi bahan bacaan anu aya patalina jeung panalungtikan. Jadi, téhnik talaah pustaka dina ieu panalungtikan digunakeun pikeun ngumpulkeun data ku cara maca sumber data nya éta kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening* karya Usép Romli H.M. dibarengan

Herman Setiawan

KUMPULAN CARPON SAPEUTING DI CIPAWENING KARYA USEP ROMLI H.M. PIKEUN ALTERNATIF
BAHAN PANGAJARAN MACA CARPON DI KELAS X SMA (ULIKAN STRUKTURAL JEUNG EKOKRITIK)
Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

ogé ku data lian anu ngarojong sarta raket patalina jeung struktural, ékokritik dina karya sastra, sarta buku sumber ngeunaan bahan pangajaran. Ari léngkah dina ngumpulkeun datana nya éta:

- 1) maca buku-buku anu patali jeung strukturalisme, ékokritik, jeung bahan pangajaran;
- 2) nangtukeun sumber data, nya éta kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening* karya Usép Romli H.M.;
- 3) maca sagemblengna kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening* karya Usép Romli H.M..

3.3.2 Téhnik Ngolah Data

Data nu mangrupa unsur intrinsik jeung ékokritik dina carpon dikumpulkeun tuluy dianalisis. Unsur intrinsik nu dianalisisna nya éta téma carita, alur, palaku jeung watek (penokohan), judul, tilikan pangarang/*point of view*, gaya basa. Kajian ékokritik anu dipedar ngawengku wangun kritik ékologi, hubungan tokoh jeung lingkungan, jeung latar lingkungan.

1) Téhnik Analisis Struktural

Dina kagiatan analisis data, nu munggaran dipilampah nya éta ngaanalisis kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening* ngagunakeun téori struktural anu dipopoyankeun ku Robert Stanton. Anapon anu dianalisis didieu nya éta:

- a) téma carita dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*;
- b) fakta carita dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*, anu ngawengku latar, galur, palaku jeung watek palaku; sarta
- c) sarana carita dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*, anu ngawengku judul, puseur implengan jeung gaya basa.

2) Téhnik Analisis Ékokritik

Ieu analisis suméndér kana tiori anu patali jeung ékokritik. Aya tilu hal anu dianalisis patali jeung kajian ékokritik dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*.

- a) Kritik ékologi
- b) Patalina tokoh jeung lingkungan
- c) Patalina latar jeung lingkungan

3) Téhnik Analisis Bahan Pangajaran

Kagiatan analisis pamungkas dina ieu panalungtikan nya éta analisis bahan pangajaran maca carpon pikeun murid kelas X SMA. Analisis bahan ajar ieu suméndér kana kritéria milih bahan ajar anu ditétélakeun ku Nasution. Sabada maluruh struktur jeung ékokritik dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*, tuluy hasilna dianalisis deui, saluyu atawa henteu jeung kritéria milih bahan pangajaran. Saupama saluyu, hartina ieu carpon bisa jadi bahan tinimbangan pikeun salahahiji bahan ajar maca carpon di kelas X SMA. Anapon kritéria milih bahan pangajaran anu kudu diperhatikeun sangkan saluyu jeung tujuan nu hayang dihontal nurutkeun Nasution (dina Haérudin & Kardana, 2013, kc.77) nya éta: (1) tujuan nu hayang dihontal; (2) dianggap mibanda ajén pikeun kahirupan manusa; (3) dianggap mibanda ajén minangka warisan ti entragan saméméhna; (4) aya gunana pikeun ngawasa hiji paélmuan; jeung (5) luyu jeung kabutuh katut minat siswa.

Anapon léngkah-léngkah dina nganalisis data nya éta:

- (1) ngadéskripsikeun eusi 3 carpon dina kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening*, dina wangu ringkesan carita. Dina tahap déskriptif nya éta sakabéh data anu geus kakumpul dipatalikeun jeung masalah nu rék ditalungtik;
- (2) nyieun klasifikasi data nu geus didéskripsikeun luyu jeung masalah séwang-séwangan. Sabada carpon-carpon ditulis sinopsisna, diklasifikasikeun dumasar unsur caritana (tema carita, alur, palaku jeung watek (penokohan), judul, tilikan pangarang/*point of view*, jeung gaya basa) anu engkéna baris dianalisis;
- (3) ngayakeun analisis kana data anu geus diklasifikasi dumasar kelompokna séwang-séwangan dumasar tiori anu luyu jeung panalungtikan. Dina ieu panalungtikan leuwih nyoko kana unsur palaku jeung latar anu engkéna jadi dasar atawa bahan pikeun analisis ékokritik;
- (4) napsirkeun hasil analisis data pikeun ngahontal tujuan panalungtikan;

(5) ngecék ulang kana hasil analisis data pikeun ngamutolaah nu pangbenerna, nepi ka bisa méré hasil anu hadé tur bisa dipertanggungjawabkeun;

3.4 Instrumén Panalungtikan

Instrumen nya éta pakakas nu dipaké pikeun ngumpulkeun data dina panalungtikan (Arikunto, 2013, kc. 203). Instrumen nu digunakeun dina ieu panalungtikan nya éta lembaran céklis jeung kartu data.

1) Lembaran Céklis

Lembaran céklis didieu mangrupa lembaran céklis pikeun buku sumber. Buku-buku sumber dina ieu panalungtikan didata heula anu eusina ngarojong kana panalungtikan. Sabada ngadata buku, éta buku-buku téh dibaca bari dipilih, mana buku anu bakal digunakeun sarta jadi buku babon dina panalungtikan. Buku anu kapilih tuluy dicéklis dina tabél di handap.

Tabel 3.1

Lembaran Céklis Buku

No	Idéntitas Buku	Katégori Buku
1	Judul:	1. Sastra
	Panulis:	2. Bahasa
	Taun Medal:	3. Carpon
	Penerbit:	4. Strukturalisme
		5. Ékokritik
		6. Pangajaran
		7. Méthode Panalungtikan

2) Kartu Data

Dina kartu data nu aya dina panalungtikan aya informasi ngeunaan cutatan nu ngagambarkeun Struktural jeung ékokritik dina carpon, sarta luyu jeung henteuna carpon pikeun bahan pangajaran.

Kartu Data Analisis Struktural

Gambar 3.1

Kartu Data Téma

Herman Setiawan

KUMPULAN CARPON SAPEUTING DI CIPAWENING KARYA USEP ROMLI H.M. PIKEUN ALTERNATIF BAHAN PANGAJARAN MACA CARPON DI KELAS X SMA (ULIKAN STRUKTURAL JEUNG EKOKRITIK)
Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Kaca	:
Téma	:
Cutatan	:

Kartu Data Fakta Carita

Kaca	:
Fakta Carita	:
Cutatan	:

Gambar 3.3
Kartu Data Sarana Carita

Kaca	:
Sarana Carita	:
Cutatan	:

Gambar 3.4
Kartu Data Kritik Ékologi

Kode Data	:
Kritik Ékologi	:
Cutatan	:

Tabel 3.2
Kartu Data Analisis Bahan Pangajaran

No	Kritéria Milih Bahan Ajar	Judul Carpon	Keterangan
1	Tujuan nu hayang dihontal		
2	Dianggap mibanda ajén pikeun kahirupan manusa		
3	Dianggap mibanda ajén minangka warisan		

Herman Setiawan

KUMPULAN CARPON SAPEUTING DI CIPAWENING KARYA USEP ROMLI H.M. PIKEUN ALTERNATIF
BAHAN PANGAJARAN MACA CARPON DI KELAS X SMA (ULIKAN STRUKTURAL JEUNG EKOKRITIK)
Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

	ti entragan saméméhna		
4	Aya gunana pikeun ngawasa hiji paélmuan		
5	Luyu jeung kabutuh katut minat siswa		

Di handap ieu aya conto salahiji kartu data struktur carita, kartu data ékokritik jeung tabél céklis analisis bahan ajar.

Gambar 3.5
Conto Analisis Téma

Kaca : 7
Tema : Lingkungan
Cutatan: "...Meureun Cipawening bakal katelah nanggerang lila caang nanggorék lila poék."

Gambar 3.6
Conto Analisis Ékokritik

Kaca : 7
Analisis ékokritik: latar belakang sosial
Cutatan: "...Ngarungkup pilemburan Cipawening, nu nyangkéwok handapeun léngkob-léngkob pasir..."

Tabel 3.3
Conto Analisis Bahan Pangajaran

No	Kritéria Milih Bahan Ajar	Judul Carpon		Keterangan
		Luyu	Teu Luyu	
1	Tujuan nu hayang dihontal	✓		Cumpon
2	Dianggap mibanda ajén pikeun kahirupan manusa	✓		Cumpon
3	Dianggap mibanda ajén minangka warisan ti entragan saméméhna	✓		Cumpon

4	Aya gunana pikeun ngawasa hiji paélmuan	✓		Cumpon
5	Luyu jeung kabutuh katut minat siswa	✓		Cumpon

3.5 Sumber Data

Sumber data dina ieu panalungtikan nya éta carpon nu judulna *Sapeuting di Cipawening* karya Usép Romli H.M. pedalan ti PT. Kiblat Buku Utama. Anapon data dina ieu panalungtikan nya éta unsur intrinsik carpon nu ngawengku tema, fakta carita (alur, palaku jeung watek (penokohan), jeung latar), jeung sarana carita (judul, tilikan pangarang/*point of view*, jeung gaya basa). Salian ti éta ogé aya kajian ékokritik kana carponna sarta kumaha larapna kana bahan pangajaran keur kelas X SMA.

Gambar 3.7 Cover Carpon *Sapeuting di Cipawening*

3.5.1 Déskripsi Kumpulan Carpon *Sapeuting di Cipawening*

Kumpulan Carpon *Sapeuting di Cipawening* karya Usép Romli H.M. wedalan ti PT Kiblat Buku Utama, citakan taun 2010. Kumpulan carpon *Sapeuting di Cipawening* téh sakabéh caritana teu weléh nyabit perkara lingkungan. Pasualan lingkungan anu natrat téh mangrupa gambaran tina kaayaan lingkungan kiwari

Herman Setiawan

KUMPULAN CARPON SAPEUTING DI CIPAWENING KARYA USEP ROMLI H.M. PIKEUN ALTERNATIF
BAHAN PANGAJARAN MACA CARPON DI KELAS X SMA (ULIKAN STRUKTURAL JEUNG EKOKRITIK)
Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

anu kadéséh ku kamajuan jaman, boh kaayaan alamna boh kaayaan sosial tokohna. Dina ieu buku aya sapuluh judul carpon, nya éta *Sapeuting di Cipawening, Caang Bulan di Limbangan, Hayang Titirah, Lain Baheula, Lain Carita Pondok, Nundutan, Pahlawan Kodon, Sataun Sabada Pemilu, Tanah Paméakan, jeung Ti Ramadan ka Ramadan.*

Rarancang jilid buku dijieuun ku R. Ayi Sacadipura. Gambar anu dipaké dina jilidna nya éta ilustrasi tina carpon *Sapeuting di Cipawening*. Dina kumpulan carpon *Sapeuitng di Cipawening* aya gambar siluét beungeut hiji awéwé anu maké tiung, nyangigir. Minangka *background*, aya siluét tangkal awi, sababaraha imah panggung jeung bulan. Ilustrasi gambar dina jilid mangrupa gambaran dina carpon *Sapeuting di Cipawening* anu eusina ngeunaan hiji awéwé nu keur nyaba ka hiji lembur anu nyinkur turta pengkuh ngajaga adat karuhun, salasahijina nya éta teu narima kana ayana listrik.

Warna dasar jilidna biru jeung hideung. Di sisi belah katuhu aya tulisan “Kiblat belajar sepanjang hayat”, dina awak awéwé aya tulisan Kumpulan Carpon anu dibuleudan ku warna beureum. Handapeunana aya *Sapeuting di Cipawening* minangka judul buku. Kakara di panghandapna aya tulisan Usép Romli H.M. salaku pangarang ieu buku.

Dina ieu buku aya salapan puluh hiji kaca. Kaca kahiji aya biodata pangarang, dina kaca katilu aya judul buku, dina kaca kaopat aya idéntitas buku, dina kaca kalmia mangrupa daptar eusi, anapon dina kaca tujuh nepi ka kaca salapan puluh hiji mangrupa kumpulan carita pondokna.

3.5.2 Biografi Singget Pangarang

Usép Romli Abdul Hamid lahir di Limbangan dina taun 1949, Limbangan, Garut. Satutasna namatkeun sakola di SPG Negeri Garut, ditugaskeun jadi guru SD di wewengkon Kec. Kadungora (ayeuna Kec. Cibiuk), salila 17 taun ti taun 1966 dugi ka taun 1983. Laju diangkat jadi Kepala Subséksi Pendidikan Bahasa Daerah SD, Dinas Pendidikan dan Kebudayaan Provinsi Jawa Barat (1983).

Lantaran hayang sapinuhna icikibung dina dunya kapangarangan katut kawartawan, Usép Romli ménta eureun tina PNS, jadi wartawan *Pikiran Rakyat* Bandung. Kungsi ngajalankeun tugas jurnalistik ka sawatara patempatan nu

harénghéng ku perang, saperti Irak, Paléstina, Israél, Afghanistan, Bosnia-Hérzégovina (1989-1994), jeung sajabana kaasup Acéh jaman DOM jeung Ambon katut sakuliah Maluku waktu huru-hara Islam-Kristen (2000). Kungsi ogé ngalanglang ka Éropah Kulon, Éropah Wétan, jeung nagara-nagara nu kungsi jadi puseur kajayaan Islam, saperti Afrika Kalér, Spanyol, India, Turki, Mesir, Yaman, Iran, Asia Tengah, jeung sajabana.

Salian ti jadi wartawan senior, anjeunna ogé salaku pangarang anu produktif dina dunya sastra Sunda. Karya sastra munggaranna nya éta *Si Ujang Anak Peladang* anu medal dina taun 1973. Salian ti éta, Usép Romli ogé ngarang sababaraha karya sastra séjenna boh dina basa Sunda boh dina basa Indonésia. Upama dijumlah-jamléh mah hasil karya Usép Romli téh kurang leuwih aya 30 buku. Di antarana nya éta: *Nu Lunta Jauh* (kumpulan sajak), *Dongéng-dongéng Arahéng* (buku keur barudak), *Sanggeus Umur Tunggang Gunung* (kumpulan carpon), *Dulag Nalaktak* (kumpulan humor), *Béntang Pasantré* (novel), jeung sajabana. Salian tina ngarang karya sastra, Usép Romli gé kungsi nyieun dua buku ilmiah anu judulna *Percikan Hikmah ankédote Sufistik* (1999) jeung *Zionis Israél di Balik Serangan AS ke Irak* (2003).

Kungsi dilélérl ku rupa-rupa hadiah, nya éta Hadiah Sastra Mangle (1977), Hadiah Sastra LBSS (Lembaga Basa jeung Sastra Sunda) 1995 pikeun puisi, Hadiah Sastra LBSS dina taun 2001 jeung 2004 pikeun ésséy, Hadiah Sastra LBSS dina taun 2007 pikeun cerpen, Hadiah Sastra Rancage dina taun 2010 pikeun kumpulan carpon *Sanggeus Umur Tunggang Gunung*, Hadiah Sastra Rancage dina taun 2011 pikeun jasana ka dunya sastra Sunda, "GARUT AWARD 2010" piagam/medali ti Pemkab Garut, minangka pangajén kana aktivitas seni-budayana salaku orang Garut, sarta Anugerah Budaya Pemprov. Jabar kategori Seni Sastra dina taun 2012.

Dina organisasi kamasarakatan, jadi anggota pengurus Déwan Masjid Indonésia (DMI) Jawa Barat, panaséhat Lajnah Ta'lif wan Nasr PWNU Jabar, Ketua MUI Kec. Cibiuk, Garut, jeung pembimbing ibadah haji-umroh di Biro Perjalanan Haji Umroh "Mégacita" jeung KBIH "Méga Arafah" Bandung. (Romli, 2010, Kc. 1)